

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

8. Facilius esse, quàm communis fert opinio, implere præceptum amandi
super omnia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](#)

C A P. VIII.

*Facilius esse, quam communis
fert opinio, implere praece-
ptum amandi super omnia.*

1.
Amor
Dei facilis
quibus.

Non hīcago de illo hominum genere, qui profanis amoribus irretiti & flagitiis cooperiti longā peccandi consuetudine omnem rerum divinarum sensum gustumque amiserint: neque enim inficiari possum, illos maximam in exercendo amore Dei super omnia difficultatem experiri: sed de illis loquor, qui meliorum rerum amore detinentur, virtuti student, & procurandæ salutis aliquam dant operam, qui etiā interdum gravi aliquā culpā se inquinant, continuo tamen resurgunt; & animo excolendo, Deiique præceptis executioni mandandis curam impendunt; illis dico amorem Dei super omnia auxiliante gratiā, communi hominum opinione faciliorē esse.

2.
Ex parte
objecti.

Ac primò quidem ex parte objecti, in quod amore ferri oportet, nulla videtur esse difficultas: est enim Deus summè amabilis, & iis quæ amorem nostrum concitant, & conciliant, ut sunt pulchritudo, bonitas, ceteraque perfectiones, cumulatissimè instruitus; atque ut facile homini est

plumbo aurum, & pulchrum deformi anteponere; ita rebus omnibus creatis Deum præferre nullo modo difficile videri potest. *Si auro proposito, inquit Chrysostomus, & lapidibus pretiosis dicerem: Concupisces plumbum, dices: Quomodo pessum? Nam ut infantes vide-*

*In cap. 3.
Act. Apost.
hom. 7.*

mus, qui manus habent pomis aut bellariis referras, si aliquid amabilius, & quod magis delectet, offeratur, prioribus abjectis, ad hæc continuo manus extendere; ita hīc fieri necesse est: quis enim nisi a-

theus, audeat in dubiū vocare Dei ejus super omnes res creatas excellētiam? quis tā vecors & hebes est, ut euin pluribus ad provocandum amorem illecebribus, quām cætera omnia abundare non judicet, hocque judicio voluntatem ad illum amandum, rebusque omnibus præferendum inducat? atque hoc est amor præferentiæ de cuius facilitate disputamus.

Amorem in voluntatis esse potestate nullus est qui inficietur, & meliora minus bonis ab illâ anteponi, nisi aliquæ circumstantiæ obstant, aut offusa menti caligo impedit, nemo est qui ambigat. *Atas corporis non est in voluntate, ait S. Augustinus, nullus secundum carnem crescit, quando vult; sicut nullus quando vult nascitur: ubi nativitas in voluntate est, & incrementum in voluntate est. Nemo ex aqua & Spiritu sancto nascitur nisi volens; ergo si vult crescit,*

*Ex parte
volunta-
tis.*

*In cap. 2.
Epist. S.
Iocap.*

erescit, si non vult, decrescit. Quid est decesseret non proficere. Qui profectus cum ab amoris incremento dependeat, & in voluntatis (ut videtur sentire sanctus Doctor) juvante ad id Spiritu sancto sit constitutus potestate, facilè inde conficitur, affectionem erga Deum super omnia, non ita, ut communis fert vulgi opinio, hominibus esse difficultem.

4. S. Gregorius Nyssenus in brevi illo, quem ad Harmonium de Professione Christiana scripsit tractatu, ubi ad imitationem Christi hortatus est, ut impedimentum à difficultate petitum discutiat, adjungit: nihil in illa laboriosum reperiri: quia affectionibus mentis labor conjunctus non est, sed licet quocumque velimus per illas *περιγραφέσιν*, hoc est nullo negotio accedere.

5. Tantum velle patet. Epist. 80. Seneca de virtutum moralium consecutione cum amico suo disputans, *Quid tibi opus est, ut sis bonus?* inquit: & uno verbo quæstioni primo aspectu arduæ & intricatae respondet: *Velle.* Quod responsum dedit etiam S. Thomas in rebus animi pertractandis, & illustrandis perspicacissimus, dum sorori quâ breviori viâ ad perfectionem niteretur interroganti, dixit: *Velis.* Unde merito cum S. Augustino concludere possum: *Dicitur arb. 6.18. Vides igitur in nostra voluntate esse possum, ut hoc fruamur tanto,* &

tam vero bono: quid enim tam in voluntate, quam ipsa voluntas est? Neque est quod hanc difficultatem in Deum aliquis rejiciat, cum ipse hunc amorem super omnia imperet, gratia præveniat, & ejus im- petratione delectetur. Ignem veni, inquit Unigenitus, mittere in terrâ, & quid volo nisi ut accendatur? Quid

6.

si etiam ex parte nostra accedat Maximè si deprecatio? cù verò quid faci-

petas a-

lius, quid expeditius? præsertim

si brevis oratio etiam hac in par- te non parum momenti & virium ad imperandum sit habitura. Di- xit aliquando S. Birgittæ Mater Lib. 3. c. 11. Dei amantissima, eum, qui unum dumtaxat Pater pro charitate ob- tinendâ pronuntiarer, effectu fru- ctuque non esse frustrandum.

Sed magis hanc amoris exercendi facilitatem declarat, Dei ipsius in eo offerendo, donandoque facilitas: quid enim facilius, quam rem summi pretij, quæ tibi gratis offertur, accipere? insanum illum censeas qui domum & simum excipiendo bono, in quo ejus felicitas sita sit, promptè non aperiat. Hic iterum, ut sàpè, audiendus est S. Augustinus. ita ille suos alloquitur: *Quare quando lau- Tract. 7. in- datur charitas, erigimini, acclamatis, Epist. 5. laudatis & exhortor vos, quantum da- Ioan.*

tur ad magnum thesaurum: si vobis

ostenderetur aliquid vasculum ana-

glyphum, inauratum, operosè factum,

& illiceret oculos vestros, & duceret in

F 3

se

se intentionem cordis vestri, & placere vobis manus artificis, & pondus argenti, & splendor metalli: nonne unusquisque vestrum diceret: *O si haberem vasculum istud! Laudatur vobis charitas, si placet, babete, possidete: non opus est furtum alicui faciat, non opus est emere cogitatis, gratis constat: tenete eam, amplectimini eam, dulcis illa nibil est: si cum commemoratur talis est, cum habetur, qualis est?*

Dissentiet fortassis hic unus aliquis, & me ad experientiam suam provocabit, dicetque se temporibus quibusdam, cum mens est in nubilo, & arida exsuffca, & frigida voluntas, actum amoris Dei super omnia valde difficultem & laboriosum experiri; sed fallitur, & fallit ille quisquis est. Etsi enim pumice aridior videatur voluntas, et si quantolibet conatu hunc amoris actum homo judicet a corde suo impetrare se non posse, sentio nihilominus in ista cordis siccitate atque duritate, ignitis carbonibus frigido sub cinere delitescentibus ab amore super omnia scepere. Etum elici robustissimum, quem homo ipse, qui producit, difficulter, quia nullo sensibili indicio aetius ille se prodit, potest agnoscerre. Atque ut haec clarius elucescant, tria mihi observau digna videntur.

8. Primò affectiones aliquas ad Superiorem animi portionem per-

tinere, ibi produci, ibi sedem finitima, in parte nulloque sensibili motu percipi: alias vero, quas Philosophi superiori, alia in in- Passiones, Orator Perturbationes fezioni. appellat, quæ sensuum & imaginationis ductum sequuntur & in appetitu inferiori locum habent, secumque cordis commotionem trahunt, facilè cognosci: ita laxitia cor dilata, tristitia constringit, ira inflamat, metus palpitatione exagitat, aliaeque suis quaque motibus concutunt ac scipias produnt.

Secundò conspirare interdum utriusque partis affectus; ut cum intellectus Dei perfectiones, & amabilitatem proponit voluntati, & imaginatio eandem bonitatem crassioribus lineamentis appetitu inferiori repräsentat: tum in idem objectum propensione & concordia singulari utriusque partis facultates feruntur, & amor fit sensibilis, atque cogitatione supra cordis affectionem commotio- nemque se reflectente homo se amare dignoscit.

Tertiò rariū id accidere, & fere tantum in iis, qui diutinā virtutum exercitatione perturbationes inferioris partis domitas habent, easque partis rationalis imperio ducunt, ut lubet, mira conspiratione atque consensu. Ubi vero oppositum contingit, ubi appetitus inferior fratum non patitur, & detrectat imperium, immo contraria rebellis

7.
Etiam in
ariditate.

8.
Affectionis

rebellis insurgit, ac voluntate superiori amoris exercitio toto nisu incumbente, abit ipse in omnia alia, & longè diversæ affectioni se velut captivum tradit, tunc quis amorum animo nostro dominetur, ægrè dignoscimus. Pars Superior actum suum habet semper in sua potestate; semper enim voluntas vult, cùm vult; at non eadem facilitate dominatum in alios affectus exercet: cùm volo de peccatis dolorem persentiscere, duriorem me petrâ experior, cùm de divinis beneficiis efferri vel dilatari gaudeo, tristitia fluctibus obruor, & hoc quidem, si sensum inferioris partis in consilium voco. Non ideo tamen voluntas superior vero, sanctoqué dolore, aut lætitia Deo acceptum non afficitur; imò verò, desecatum pruunque dolorem in principali animi portione concipit maximam, & ibidem lætitia depurata perfunditur.

Idem esto de affectione amoris Dei super omnia judicium, qui cùm in præferentiâ, hoc est in actu liberi arbitrij sensibus imperceptibili consistat, sapè, quò magis abest à cordis commotione, eò major, eò fortior Deoqué acceptior solet existere: quod paucis exemplis elucidabitur.

In primis, quā multos mari-
tos videmus pro amissâ conjugi dolore confici, qui ne unam la-

chrymam pro deplorandâ in Deū tions & ostensâ possint effundere. Si ta- sensibilis men eos interroges, quid potius exempla eligant, an conjuge orbari, an Dei privari amicitiâ, primum potius admittere se dicent, quām secundum. Videbis alium in negotiis amici tractandis diligentiorem operam ponere, quām in iis, quæ Dei honorem cultumque concernunt; si tamen casus inciderit, in quo aut deferendus amicus, aut amicitia Dei violanda, Deum amico anteponet. Pater primogeni- tum, à quo familiâ honos & posteritatis spes dependet, amat quidem; sed erga minimum è filiis tanquam Benjamineum suum tene- roris amoris argumenta depro- mit; ubi tamen de alterutrius mor- te agitur, hunc sibi eripi mayult, quā alterum.

Videbis Matronam aliquam immorigero filio ob ejus perditos mores infensam domo illum ex- turbasse, nec induciposse, ut igno- scat; imò ne nomen quidem filij audire velle: è contra catellum suum habere in deliciis, suu fo- vere laute alere, & ab omni do- mesticorum injuriâ, quantùm po- test, defendere: si tamen fames illam in eas redigeret angustias, ut pane unico, qui illi supereat, vel fi- lius sustentandus esset, vel dile- ctum animal alendum, vitâque al- terutrius cibo illo esset redimen- da: eo casu dubio procul filium catello.

cetello præponeret, & hujus amorem tenerrimum materno erga fo- bolem affectui utpote robustiori posthaberet.

16.
Adole-
scens in
sodalem.

Adolescens aliquis, alicujus consodalis consuetudine ita capitus est, ut ab ejus aspectu dies noctesque vix avelli possit, eius desiderijs obsecunder; & voluntati potius morem gerat, quam paternis mandatis obsequatur; faciamus tamen Patrem simul & sodalem gravissimo morbo labore, & in mortis periculo utrumque versari, unicum pharmacum esse ad manum, quo alteruter persanari possit, parenti concedet illud potius, quam sodali; amat utrumque, & huius mortem fert acerbissime, doletque summore ereptam sibi omnem sodalis juvandi facultatem; prævalet tamen in ejus pectori amor paternus, & in tam difficiili certamine victor evadit. Ex quibus hæc veritas confirmatur, nempe duas in nobis sapientias esse affectiones, robustam unam, sed occultam, & velut igne sub cineribus absconditum; alteram teneram, floridam, & varijs benevolentiae signis contestatam: prior ad implendum mandatum sufficit, ubi illius adimplendi se necessitas offerret: sed redeamus ad principale quæsitum de facilitate Amoris. S. Augustinus, cum amicum suum Armentarium ad amorem Dei super omnia vellet iaducere,

Ep. 4.

17.
Quanto
Deus a-
mabilior
eretur.

& omnibus argumentis occurtere, quo id impedire posset, de duabus amoribus oppositis, qui contra amorem Dei aciem videntur instruere, amore scilicet mundi, & amore hujus vita quam facilis possit esse victoria, eleganter ostendit. 1. Si mundi statum contemplemur, tantum rerum labo- tritus est, inquit, ut etiam speciem seductionis amiserit: & quantum laudandi sunt, atque prædicandi, qui dignati non sunt etiam cum mundo florente florere, tantum increpandi & accusandi sunt, quos perire cum per-eunte delectat.

Secundò, Quid habet hæc vita amabilitatis, si cum Deo vitaque cum illo in aeternum agenda conferatur? quid tamen periculorum & laborum non subeunt homines, pro vita hac labili, incerta, & quandoque finienda; quis citius sapientiam finiunt, eo ipso quoddam finire formidant, velut si quispiam fluvio rapiens irruat, latronem, bestiamque fu-

giendo.

Et quamvis in similiu[m] rerum executione videantur homines non tam facile ad illa descendere, mercatores sed quandam quasi violentiam pati; id tamen faciunt, & amore vita faciunt, eoque cum aliarum rerum amore concurrente, & semper viatore, non tam difficultatem in eo, quod faciunt, experiri videntur, quam amoris ductum sequi. Iactant, inquit, in mare tempestatis

18.
Ut vita
mercato-
ris merci-
bus.

19.
Aliud si-
mile.

Pestis aetate aliquando & alimen-
ta, & ut vivant, proieciant unde vi-
vant. Sponte id faciunt & amore
vitæ id facilis exequuntur, quām
amore ciborum & mercium ab-
illa jaētura subeunda revocentur:
quibus cruciantur doloribus, qui
cruciantur à medicis? Multi cru-
ciatus suscipiuntur certi, ut pauci
dies adiiciantur incerti: & quod ma-
gis mirere, interdum inter manus
medicorum doloribus vieti vitam
amittunt, ad quos subeundos amor
vitæ spontaneus illos impellit.
Hū consideratis, inquit idem S. Do-
ctor, quid magnum vita eterna (hoc
est Deus) jubet amatoribus suis, cùm
sic jubet se amari, quemadmodum hec
amatitur ab amatoribus suis? nihil
sanè magnum, nihil difficile; nam
si contemnuntur omnia, quæ
amanuntur in mundo, ut vita post
paululum finienda, saltē illud
paululum temporis teneatur in
mundo; cur non facilis contem-
natur mundus, ut ametur ille, per
quem factus est mundus?

20.
In Dei
amore ni-
hil est quod
deterret.

Tertio in istis duobus amori-
bus, qui contra militant, multa
sunt tot obessa difficultatibus, ut
terrere potius, quām invitare vi-
deantur: at verò in amore Dei,
quid non promptum, & in expedi-
to? ibi etsi voluntas ad aman-
dum pellecta è ferri se sinat, quòd
trahitur; quia tamen adipiscendi
& retinendi facultas deest, in me-
dio conatu perspè succumbit; at

verò in amoris Dei super omni^a
debito persolvendo, in quo hujs^s
vita justitia consistit, concurrunt
simil velle, posse, & habere. Iusta
vita (inquit ibidem S. Augusti-
nus, & nos de amore Dei id ipsum
dici putemus) cùm volumus adest,
^{Ibidem.}
quia eā ipsam plenè velle justitia est:
nec plus aliquid perficienda justitia,
quām perfectam voluntatem requiri:
vide si labor est, ubi velle satis est: sed
voluntas ut plena sit, oportet ut sana
sit: erit autem sana, si medium non
refugiat, cuius solius gratia sanari po-
test. Addit illum esse, qui dicit:
Venite ad me omnes qui laboratis ju-
gum enim meum suave es.

Ubi plures amores de cordis
possessione dimicant, penes præ-
stabiliorē semper est victoria, si
eius maior præstantia cognoscitur.
Modo cùm Roma, inquit idem
Sanctus, Barbarico vastaretur in-
cursu (agit de expugnatione & di-
reptione urbis Romæ ab Alarico
anno 410. nono Calendas Sep-
tembris Honorio Imperante)
quām multi huius vita temporalis a-
matores, ut eam vel infeliciter produ-
cendam, nudamq; redimerent, dede-
runt omnia, qua illinon solum oble-
ctanda, & ornanda, verum etiam su-
stentanda, tuendaq; servabant; solent
amatores illis, quas amant, ut eas ha-
beant, multa conferre, isti amatam
suam non haberent, nisi amando in-
opem reddidissent.

Atque, hæc omnia facilitatem

G. amoris

21.

Certa eius amoris Dei super omnia persuadere mihi videntur; si enim tam facilè amore vita contemnuntur omnia, cuius tam post tantam expoliationem incerta est conservatio, & brevis possessio, quanto magis in proclivi dicemus esse homini ratione praedito Deum omnibus præponere solius amoris sancti impulsu, de cuius aeternâ possessione certus sit, atque securus; atque hoc est quod tot martyres induxit, ut essent & in omnium rerum abdicatione mirabiles, & in cruciatuum mortisque perpessione fortissimi. intuere mecum unum aut alterum & quorum alacritate de facilitate Deo omnia postponendi judicium feras.

28. April.

22.

Patet exemplum
S. Nestorij.

Miserat Diocletianus Imperator Praesides & Judices in Aegyptum, qui in Christianos, si à Christo defiscere nollent, ferro flammeaque defavirent. Vivebat tum in Aegypto Nestorius vir opulentus, & virtutum famâ celebris, qui cum conjugi unicam habebat filiam jam nubilem, & multorum juvenum ob divitias & formam votum. Paphnutius Abbas è solididine in certamen pro fide cum Arriano Praeside descendens, & jam non unam tantum, sed plures tum per se, tum per alios, quos fide & constantiam armarat, de tyranno palmas tulerat. Is forte urbem ob ambulans domum Nestorij aper-

tam reperit, ingressusque Patrem & conjugem filiamque Stephanam nomine, verbis ad martyrium accendit: Jesus Christus, inquit, jussit ad vos diverterem & tanquam sue gloriæ preparata instrumenta, ad ultimum pro ejus amore certamen animarem: surgit, eamus, Praesidemque profundi fidei gratia mecum adite: non semper similium palmarum offert sese occasio: Eamus, properemus, ut coronis pótiamur. Surgit, ac præsit, sequuntur animosè reliqui ad eum ut uxor pedem domo efferens hæc diceret: En Domine domum apertam relinquimus, & omni auro argentoque ac supellestilibus in illa congregatis nuntium remitto, tu mihi etiam cœlum aperire dignare. Ad Arriani tribunal pervenient, contra quem inclamans Paphnutius: Iterum, inquit, contra te venio: tu cum Apolline tuo, & ego cum Domino meo Jesu Christo. Excanduit Praes, & infrenuit, & objurgato Nestorio ad eius filiam conversus, eam blanditijs & minis adoritur, quam cum rupe constantiorem reperisset, carnificibus præcepit eam suspenderent, & unguis dilacerarent. Id continuam atrociter exequuntur, ut costis apertis, & sanguine undique fluente cum morte luctaretur: à dextris vero stans mater: Sustine, ajebat, paululum filia, in fortibus

cit

est bravium; scis à me tibi dotem amplissimam paratam fuisse, quod te nobilissimo civitatis in coniugem darem: sed voluit te sponsam Christus, qui te nunc ad cælestem thalamum admittet. Sed & Pater cælesti gaudio perfusus, Fortis esto, dicebat filia, nunc Dei in nos benevolentiam agnosco, qui tanto nos dignatur honore: gaudeo & exulto te donum Deo premiti à nobis. Quæ inter verba cum ad hepar dilacerandum carnifices pervenissent, puella spiritum Deo reddidit: parentes paulò post à carnificibus obruncati filiae comites in celo futuri parem lauream retulerunt.

22. Quid de alijs dicam, quos Paphnutius è manibus Præsidis ope Angeli non semel ereptus, non tam clausum insonans, quæcum velut nuptiali fistulâ ad epulas invitans ad amandum Deum super omnia, & atrocia tormenta amore eius subeunda, mortemque ipsam oppetendam pellexit potius, quam compulit: obvios habet pueros sedecim ad scholam properantes, eos tantillum an velint esse martyres rogat, quantumque bonum sit sanguinem pro Deo fundere, edocet, adeoque succedit, ut ad Præsidis tribunal cum eo se conferant; eum ultrò lacessunt, ac ad cerramen provocant, se esse Christianos, & pro Christo tormenta omnia mortemque ip-

sam perlubenter toleraturos magnâ voce profidentur; unus ex illic annorum tredecim, qui cum editum Cæsaris legere, & thus dijs adolere juberetur, editum ipsum flammis comburendum tradidit; igne consumptus fuit, cæteri telis transfixi ad Superos evolarunt. Vide quælo, an amare Deum super omnia difficile sit, cum pueri id citius, faciliusque quam lectiones suas addiscere videantur. Idem octoginta quatuor pescatores, idem quadringenti milites una cum duce suo Eusebio à Paphnutio verbis edocti, Præsidēque deinde aggressi, & tormentorum omnium mortisque victores totam Ægyptum, posterosque docuere, quam non sit difficile vitam pro Christi amicitia tuenda lubenter ponere: in quo præceptum amoris Dei super omnia magnifice inpleri nemo non videt.

Sed fortasse morosus aliquis hæc antiquitate velut obsoleta Iaponum reiijiet, & horum temporum, martyrum, quibus charitas restixisse videtur, exempla postulabit. En unum, pluribus, quæ nobis Japonia subministrat. Jacobus Nacaximi illustri martyrio pro fide Christi fide perfundens, tres liberosteneræ adhuc ætatis conjugi suæ Agathæ reliquerat; Joannes major natu novennis erat, Michael quinquennis, Ignatius natu minimus vix duos annos numerabat. Paucis post

24.

G 2] obi-

obitum Patris diebus hi tres sententiā Judicis ad mortem damnantur; Joanni in platea ludenti id innotescit. Quid animi putas fuisse ad istud ferale nuntium puerulo alia omnia isto articulo cogitanti? Animo nihil consternatus, confessim domum regreditur, & accepto rosario genua flectit, processus fundit, iisque absolutis alacris cum fratre Michaele cibum sumit, & quasi ad aliquod nuptiale convivium vocarentur, capillatum comunt, & ornamenti suis instruunt, elegantiores vester induunt, & Matri, ayo alijsque qui aderant, tantā vultū hilaritate vale ultimum, dicunt, ut omnes in admirationem fletumque rapere. Minimus ipse Ignatius, dum ad supplicium militibus vallatus incedit, tantam̄ toto, morisque corporis animi lātitiam praeferebat, ut in spectatores Christianos eundem sensum transfundere, eosque ad agendas Deo gratias excitaret. Dederat se comitem Mater, & aliquā parte itineris confessā, conjectis in illos à longe oculis postremum vale dicebat; illi vicissim elevatā manu, tanquam ultimam benedictionem postulantes ore renidente, & hilari, illam aspectabant, omnibus qui aderant pro rei novitate collacrymatis. Ubi ad locū supplicij devenēce, suo quisque ordine genua flectunt; Joannes ve-

ste bene compositā collum ultrō suis ipse manibus denudans, manib⁹ q̄ae & oculis in cælum erexit, tantā tranquillitate flexis pluribus ictum carnificis præstolatur, ut idolorum cultores stupore attonitos defigeret; ipsumque carnificem suā illā constantiā ita perculit ut feriendo aberraret, puerumque in terram prosterret; qui cādem quā erat oris compositione humili jacens repetitum à carnifice ictum excipiens, animam innocentem Deo reddidit, Idem Michaeli, Ignatioque continet qui ad sanguinis fraterni con- 25. Magno in spectū imperturbati, cū in collo constan- infantili vix mucroni excipiendo pro- esset locus, repetito & ipsi ictu vi- tan posuere. Existe nunc imbel- lesanimæ, & ora vestra caputque vili pudore obnubite, quī levibus de caussis, nullā propemodum pugnā lacefisti, in implendo præcepto amoris Dei super omnia deficitis animo, & lethalem culpam contrahitis; neque mihi difficultatem obtendite, cū pueruli gestientes & velut ludibundi præceptum illud impleant: non est opus ad id vobis giganteo robore, non vigilarum, & jejuniorum affiduitate, non ciliorum afflictionibus, non alicuius Cœnobij clausurā aut macerationibus; rei totius cardo in unico voluntatis actu consistit: velis, & rem conseferis: quod Sancta Catharina Ge- nuenlis

nuenis unicā responsione appositi declaravit; cū enim Cœnobita dicere se à sua Religiosa professione plus adjumenta accipere diceret ad amandum Deum super omnia, quām illi suppetret in sua vivendi ratione; si hoc, inquit illa, verum esset, ego tibi vestem tuam violentē surriperem, meque illā inducerem: sed certum mihi est, hanc gratiam unicuique à Deo amanter offerri, totumque in nostra acceptatione consistere.

C A P U T I X.

Potse impleri præceptum amoris Dei super omnia etiam in medijs temptationibus, ariditatibus, & animi afflictionibus.

^{I.}
Virtus ad-
versis pro-
batur.

Difficultates, quæ amorem Dei impediunt, aut domi nascuntur, aut extrinsecus obveniunt: quæ foris ingruunt, & vel bona fortunæ, vel honores, aut corporis sanitatem impetunt; amoris Dei exhortationem non impediunt, sed promovent. Abraham immolandi filij præcepto accepto, Job in fortunarum eversione & familiae totius occasu tristitiam oppressus, David Semini impudentiam & injurijs exagitatus, exercendi amoris occasiones natü, Deum

bonis fortunæ, honori, & libero-rum amori fortiter prætulere: id fortasse nunquam facturi, si prof- pero semper vento usi fuissent: ut enī vehementi flatu fax accen-ditur, ita Dei amor adversis vires sumit. Miles in urbis alicuius assul-tu, aut conflictu cum hostibus magis se Regi probat, quām si in aliquo procul ab hostibus præ-sidio annum agat. Virgo aliqua ca-stimoniae amans māius amoris sui argumentum dabit, si impuræ co-gitationis imagine provocetur & repugnet, quām si in meditationis silentio summā animi tranquillitate ac voluptate horam transfigat. Susanna à senibus impudicis impe-tita, accusata, damnata dum firmi-ter apud se statuit famæ potius, & vite jacturam facere quam Deum offendere, illustrius amoris divini trophæum erexit, quām si inter domesticos parietes tranquillè, & sine reprehensione Matris familiæ munus obiisset. In similibus peri-culis evigilat, & excitatur animus, & Deo amico manult emori, quām illo offenso vivere. Quis non vi-det, illum, qui ne cibum vetitum comederet, morbum incurrit, & vitam amisit, & alterum qui vindictæ appetitu concitatus, tantam sibi in ea reprimenda vim fecit, ut venâ ruptâ sanguinem vomeret, & vomitu illo suffocaretur, fortius in divini amoris palæstrafecisse, quām si in illam pro virtute decertandi

G 3   occa-